

Melkvee houden als God in Frankrijk

Naar aanleiding van het Europees project Dairyman trokken een tiental Vlaamse melkveehouders begin juli over de Franse grens, naar Bretagne en Pays de la Loire. Deze regio's vormen de top van de nationale Franse melkproductie. Een impressie. – LIES DEBRUYNE & JO BIJTTEBIER,

ILVO LANDBOUW & MAATSCHAPPIJ –

Dairyman is een Europees project dat een milieuvriendelijke en economisch vitale melkveehouderij nastreeft in Noordwest-Europa door de melkveehouders bewuster te maken van een duurzame bedrijfsvoering. Honderddertig melkveebedrijven, verspreid over 10 regio's, zijn betrokken bij het project. In Vlaanderen gaat het om 12 bedrijven. Elk aspect van de bedrijfsvoering wordt voor elk bedrijf apart doorgelicht en binnen de regio met alle deelnemers bediscussieerd. Het toetsen van de individuele bedrijfsvoering tijdens deze discussiemomenten is een ideale manier om bij te leren en – waar nodig – te evolueren. Deze uitwisseling van kennis en ervaring krijgt een internationale dimensie door een bezoekje te brengen aan enkele bedrijven in andere regio's.

In dit kader gingen onze Vlaamse deelnemers begin juli samen met 2 adviseurs op driedaags bezoek bij hun collega's in Bretagne en Pays de la Loire, 2 aangrenzende regio's gelegen in het noordwesten van Frankrijk. Deze regio's vormen de top van de nationale Franse melkproductie (respectievelijk 21 en 15% van de nationale productie), met een gezamenlijke

jaarlijkse melkproductie van om en bij de 8 miljard l. Ze herbergen samen ongeveer 1.250.000 melkkoeken, verspreid over zo'n 27.000 bedrijven, zowel gespecialiseerd als gemengd. De Bretoense regio heeft een eerder vochtig en koel klimaat, terwijl Pays de la Loire heel wat minder regen te verwerken krijgt. Dit resulteert in grote verschillen tussen beide regio's op vlak van graslanduitbating en ruwvoerwinning. In elke regio werd naast een gewoon melkveebedrijf ook een proefbedrijf (Trévarez in Bretagne en Derval in Pays de la Loire) bezocht.

Sterke verschillen in bedrijfsvoering

Het bedrijf in Bretagne wordt geleid door 2 schoonbroers, telt 63 Holsteinkoeken en omvat 70 ha. Het krachtvoergebruik ligt er uitzonderlijk laag met slechts 552 kg per koe per jaar. Het bedrijf heeft een relatief lage melkproductie per koe (6771 l). Het bedrijf steunt hiervoor op een lange en intensieve beweidingperiode (beweiden van 15 februari tot eind november, waarvan ze gedurende 90 dagen enkel gras krijgen) voor een optimale benutting van

het beschikbare grasland. Dit zorgt ook voor een lage voederkost en een lagere werkdruk dan de meeste systemen bij ons, waar beweiden minder uitgesproken is. Dit bedrijfje toont aan dat ook met een extensieve manier van boeren een bevredigend inkomen bekomen kan worden.

Het bedrijf in Pays de la Loire (55 ha) telt 38 Holsteinkoeken en 13 zoogkoeken van het ras Blonde d'Aquitaine. De bedrijfsvoering is heel wat intensiever, met een melkproductie van 10.000 l per koe en een krachtvoerbruik van 1770 kg per koe per jaar. De Vlaamse deelnemers waren erg onder de indruk van de motivatie van de bedrijfsleider. Hij slaagt er met een vrij simpel systeem in hoge melkproducties en een uitstekende gezondheid van de koeken te bereiken. Onze melkveehouders gingen dan ook met een paar waardevolle tips hieromtrent huiswaarts. Het grote struikelblok voor dit bedrijf is de sterke afhankelijkheid van een lokale melkerij die door een overaanbod niet altijd goede melkprijzen kan garanderen.

Hoewel deze bedrijven sterk verschillen in bedrijfsvoering is een goed evenwicht tussen arbeid, levenskwaliteit en een goed inkomen voor beide een belangrijk streefdoel. Op beide bedrijven wordt er dan ook actief gewerkt aan dit evenwicht. Het Bretoense bedrijf werkt onder andere met een beurtrol voor het weekendwerk. Op het bedrijf in Pays de la Loire wordt er gemikt op een veertigurenwerkweek en wordt het werk zo veel mogelijk gegroepeerd. Zo gebeuren de groepskalvingen van augustus tot december. In de loop van de jaren zijn ze er ook in geslaagd om alle gronden te groeperen rond het bedrijf, wat uitzonderlijk is in deze streek. Uiteraard

betekent dit een bijkomend voordeel op arbeidsvlak.

Proefbedrijven met voorbeeldfunctie

De proefbedrijven die de deelnemers bezochten, zijn beiden werkzaam als commercieel melkveebedrijf, maar hebben daarnaast ook een uitgebreide onderzoekstak die in hoofdzaak gesubsidieerd wordt door de regio. Het onderzoek dat verricht wordt, is speciaal afgestemd op regionaal vlak, want elke regio heeft zijn kwaliteiten en beperkingen die ook tot uiting komen in de melkveehouderij. Deze bedrijven hebben bovendien een uitgesproken voorbeeldfunctie en ontvangen veel bezoekers. Het bedrijf in Trévarez beheert 155 ha en huisvest 140 melkkoeien van het Holsteinras, verdeeld over 3 kuddes die volgens een verschillend productiesysteem worden beheerd. Hiervan zijn 2 systemen gericht op intensieve begrazing, gezien het geschikte klimaat. Er wordt gestreefd naar een hoge melkproductie met minimale productiekosten (door lager kracht-

voergebruik en betere ruwvoerbenutting), een optimale organisatie van arbeid en een positieve evolutie van stikstof- en fosforgehalten in de bodem. Lopende en toekomstige onderzoeksprojecten zijn onder meer de haalbaarheid van het gebruik van een mobiele robot, criteria voor selectie van een geschikt waterzuiveringssysteem en bemestingsproeven.

Het proefbedrijf in Derval houdt 80 melkkoeien op 105 ha. Het productiesysteem is vrij intensief, waarbij er meer krachtvoer wordt gegeven aan de koeien (1800 kg per koe per jaar). De droge weersomstandigheden maken grazen in deze regio immers minder interessant. Bovendien wordt er gemolken met een robot. De 3 belangrijkste pijlers van hun onderzoek zijn het melken zelf, zowel op het vlak van arbeid als van melkkwaliteit, de productie van ruwvoerders in droge omstandigheden en het milieu. Het belang van een goed evenwicht tussen arbeid en inkomen wordt ook hier geïllustreerd in een 2 jaar durend onderzoek waarbij werd nagegaan onder welke omstandigheden het haalbaar

is om slechts 13 keer per week te melken en dus, bijvoorbeeld op zondagavond, een melkbeurt over te slaan. Ander onderzoek was onder andere gericht op een sterke vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen – door een combinatie van gps-gestuurde rijbespuiting en mechanische onkruidverwijdering in maïs – en op energiebesparende maatregelen.

Besluit

De 4 bezochte bedrijven waren heel divers in bedrijfsvoering en hebben voor de Vlaamse bezoekers elk unieke inzichten opgeleverd. Het optimaal benutten van grasland met een hoge ruwvoermelkproductie en een lage krachtvoergif kan een mooi inkomen leveren voor de melkveehouder terwijl het minder arbeidsintensief is. Dat heeft enkele van de Vlaamse melkveehouders, die hun koeien het jaar door opstellen en veel tijd moeten stoppen in de ruwvoerwinning, aan het denken gezet. De situatie is echter niet zomaar lijnrecht door te trekken naar onze streken. Door de lagere grondprijzen in Bretagne en Pays de la Loire (zowel aankoop- als pacht-prijzen) is grond veel minder een beperkende factor, waardoor een iets extensievere bedrijfsvoering vlotter mogelijk wordt. Er wordt ook gekozen voor een simpeler stalsysteem en ook de melkstal was vrij minimaal uitgerust. Dit maakt dat er minder van het bedrijfsinkomen naar het aflossen van grote investeringen gaat. Het was wel zo dat er bij de bezochte bedrijven geen opvolger was, waardoor er weinig tot geen grote investeringen werden gedaan. Ze hebben ook een andere kijk op het aspect arbeid: er wordt vaak gewerkt in samenwerkingsverbanden, met 2 of meer partners (veelal familie). Ook een optimale verhouding tussen arbeid en een voldoende inkomen was overal zeer belangrijk. Leven als God in Frankrijk werd meer dan een keer gebruikt om het leven van de lokale melkveehouders te beschrijven. ■

Naar aanleiding van het Europees project Dairyman trok een groep Vlaamse melkveehouders begin juli naar de regio's Bretagne en Pays de la Loire.

FOTO: LIJES DEBRUYNE